

ZPRÁVY SLUKO

VYDÁVÁ

STUDIJNÍ A LIDOVÝCHOVNÝ ÚSTAV KRAJE OLOMOUCKÉHO

Krajské museum • Krajské výzkumné středisko • Krajská galerie • Krajská hvězdárna • Přípravný výbor Krajské zoologické a Krajské botanické zahrady • spolu s Krajskou výzkumnou komisí v Olomouci
Objednávky řiďte na SLUKO, Olomouc I, nám. Republiky 6, tel. 2731

Červenec 1953.

Číslo 26.

Několik poznámek ke sjezdu

Ve dnech 7.—10. července 1953 konal se v Brně sjezd Svazu českých mu-
sei. V první den sjezdu proběhla valná hromada Svazu, na které podal dr
Tuček, jednatel Svazu, zprávu o činnosti za uplynulé období a pak byla
provedena volba nové musejní rady. Ve druhé polovině dopoledního plenár-
ního zasedání přednesl zásadní referát o politicko-osvětové práci a organi-
sačních opatřeních, zajišťujících splnění jejich úkolů přednosta oddělení
věd.-osv. zařízení na ministerstvu školství a osvěty soudr. P u b a l. V refe-
rátech byly zdůrazněny dva základní úkoly, které stojí před musejními pra-
covníky. Za prvé vybudovat musea jako základní typ vědecko-osvětových
ústavů ve formě vědecko-osvětových zařízení národních výborů, dát jim
jasné statuty a zajistit je hospodářsky a především personálně. Za druhé pak
od základu zlepšit regionálně vědeckou a politicko-osvětovou práci tak, aby
opravdu plnila svůj základní úkol, „na základě výsledků široké vlastivědné
a badatelské práce sloužit politické osvětě“. Ke splnění obou těchto úkolů
učinila vláda a ministerstvo potřebná opatření.

Odpoledne bylo věnováno práci v kroužcích, které řešily základní otázky
musejní práce: marx-leninská ideologie v museích, osvětová práce mu-
seí a jejich spolupráce s osvětovými zařízeními, poměr krajských a okresních
mu-
seí a plánování musejní práce. Výsledky práce v kroužcích byly shrnuty
v resoluci, kterou zasedání jednomyslně schválilo.

Další dny sjezdu měly být věnovány pracovním prohlídkám mu-
seí a pa-
mátek. Tak druhý den absolvovali účastníci sjezdu prohlídku brněnských
mu-
seí a historických památek a projeli se lodí po Kníničské přehradě. Třetí
den navštívili jeskyně na Macoše, státní zámky v Lysicích, Rájci n. Svitavou,
hrad Šternberk, prohlédli si gotické kostely v Kateřině, v Doubravniku a
klášter Porta Coeli v Předklášteří. Poslední den pak zajeli do Telče, kde
si prohlédli státní zámek a významnou městskou rezervaci. Cestou shlédli
ještě klášter Rosa Coeli v Dolních Kounicích, románskou rotundu v Řezno-
vicích, gotickou basiliku v Třebíči a státní zámek v Náměšti n. Oslavou.

Na sjezdu se sešlo více než 300 musejních pracovníků, mezi nimi početná
delegace ze Slovenska. Náklady jak sjezdu samotného, tak především náklady
na cestovné a diety účastníků (převážná většina nesporně jela na státní
útraty) a ideální hodnota času, který na sjezdu ztrávili, byly jistě značně vy-
soké. Poněvadž i musea jsou dnes dotována z prostředků pracujících, což je

zavazuje k pečlivému vážení všech výdajů, je třeba hodnotiti sjezd i s tohoto hlediska. Dal sjezd účastníkům tolik, aby to vyvážilo tyto vysoké náklady? Nutno otevřeně říci, že nedal. Jeden osvětový inspektor v našem kraji z nepochopení zabránil správci musea, aby se sjezdu zúčastnil. Zcela nesporně nejednal správně. Mám však za to, že mnozí odpovědní činitelé — kdyby ovšem mohli předem znát průběh sjezdu — by nebyli připustili, aby zaměstnanci museí jeli na tento sjezd. A nemohlo by se říci, že by byli jednali špatně.

Tři dny sjezdu měly být podle programu věnovány pracovním prohlídkám museí a památek. V zásadě je to velmi správná věc. Pouze široká výměna zkušeností na základě osobního názoru může povznést naše musea na vyšší stupeň. V umožnění této výměny názorů a vzájemném poznávání museí spočívá hlavní význam musejních sjezdů. Program letošního zájezdu byl však sestaven tak, že tento účel nesplnil. Již o minulém sjezdu v Českých Budějovicích napsal KNV Olomouc ve svém vyjádření ministerstvu, že jeho program nebyl správně volen, protože byl přehistorisován. Přitom však loňský sjezd přinesl musejním pracovníkům velmi mnoho tím, že je zavedl do mnoha menších museí, většinou na dobré, až velmi dobré úrovni. Letošní sjezd však po této stránce účastníky uspokojit nemohl. Z museí ukázal jako vzor vynikající expozici stav. vývoje Brna (v Brněnském městském museu), velmi dobrou instalaci pravěku a počátek nové instalace národopisné (v Moravském museu) a pěknou novou instalaci v Umělecko-průmyslovém museu. Krasová výstava na zámku v Rájci a expozice odboje na brněnském Špilberku nepřinesly musejníkům celkem nic nového a totéž ještě zvýšenou měrou platí o museu v Telči. Lze tedy říci, že pouze expozice Brněnského městského musea byla jistým ziskem, přínosem pro pracovníky okresních a městských museí, jichž tu byla většina. Vzoru nových expozic Moravského musea a musea Umělecko-průmyslového nemohou použít za současných okolností musea krajská. Pořadatelé nevyužili příležitosti, aby účastníky sjezdu zavedli na př. do velmi pěkné instalace musea ve Znojmě. Místo toho je vodili po stavebních památkách, o sobě ovšem velmi zajímavých, pro práci musejních pracovníků však nepřinášejících zcela nic. Přírodovědeckou část zájezdů odbyli pořadatelé tím, že účastníky zavezli na Machochu, nepočítáme-li ovšem rekreační projížďku po Kníničské přehradě za přírodovědeckou exkursi. Celkově měl tento program ráz spíše rekreačních zájezdů. Ani jednání v kroužcích nebyla z valné části na příliš vysoké úrovni a i když přinesla v resoluci závažná usnesení, je to spíše zásluhou předsedů a referentů samých. Jedině vlastní jednání sjezdu, na kterém byly předneseny významné referáty soudr. P u b a l a a dr T u č k a, který ovšem závažné věci mohl spíše říci jako přednosta odboru ministerstva, než jako jednatel Svazu museí — zvyšují hodnotu brněnského sjezdu, který jinak není možno hodnotit příliš vysoko.

Vedle mnoha významných událostí v politické, hospodářské i kulturní oblasti přinesl r. 1953 závažné změny, které se přímo dotýkají museí. Sloučení ministerstva školství a osvěty neznamena jenom administrativní opatření, ale slibuje znamenat právě pro musea zcela zásadní převrat. Oddělení — popelka v bývalém ministerstvu školství, věd a umění, jehož jediný pracovník při nejlepší vůli nemohl zvládnout úkoly, které ministerstvo by bylo mělo plnit — bylo nahrazeno dobře vybudovaným oddělením v ministerstvu

novém. Do čela celého odboru ministerstva je povolán osvědčený musejní pracovník dr. Tuček. Otázkou museí se několikrát zabývala vláda, která reorganisaci museí dává za úkol dvěma náměstkům předsedy vlády. Je zřízena vládní musejní komise, které předsedá náměstek ministra školství a osvěty, soudr. Buřival. Připravují se k vydání statuty krajských a okresních museí, které budou znamenat pevný základ jejich dalšího rozvoje. Vláda uložila vládní musejní komisi vypracovat ideový a hospodářský plán výstavby museí do r. 1960. Jedná se o hospodářské i personální zabezpečení museí. Zkrátka, rok 1953 bude nesporně mezníkem v historii našeho musejnictví. Zvláště v Olomouckém kraji, jehož KNV si s oprávněným sebevědomím uvědomuje, že v podpoře musejní práce šel v prvních řadách a v mnoha ohledech předběhl celý vývoj, sledujeme tyto události s velkou radostí. I nám umožní péče vlády a ministerstva ještě lépe se starat o musejnictví v kraji a vybudovat z našich museí ostrou zbraň v boji proti přežitkům minulosti a za vědecký světový názor.

Soudruh Stalin učí ve své geniální práci Ekonomické problémy socialismu v SSSR, že výrobní vztahy jsou velmi významnou složkou společenského vývoje, že se aktivně na tomto vývoji zúčastní, že však během vývoje prodělávají dialektický vývoj od úlohy nejmocnější podpory výrobních sil v údobí, kdy jsou s nimi v plném souladu, kdy jako pokroková složka ženou výrobní síly vpřed, až po úlohu brzdy výrobních sil v době, kdy se výrobní vztahy přezily a již neodpovídají stavu výrobních sil. Je jedním z hlavních úkolů vedoucích činitelů, aby zavčas učinili potřebná opatření a změnou výrobních vztahů rozpor odstranili. Analogii dialektického poměru mezi rozvojem výrobních sil a výrobními vztahy můžeme jistě vidět v poměru mezi rozvojem v kterékoli oblasti a organizačními vztahy v ní. Kdežto správná organizace je nejsilnější hybnou silou rozvoje, zastaralá organizace rozvoj brzdí. Je proto třeba organizační vztahy měnit tak, aby odpovídaly současnému stavu a aby rozvoj podporovaly. Čím dříve se tak stane, tím lépe.

S tohoto hlediska se musíme dívat také na naše musejnictví. Svého času, v době národní a státní nesvobody byla spolková základna jediné možnou organizační formou musejní práce. Vrcholná musejní organizace, Svaz českých museí, byla i za buržoasní republiky, která jako nástroj vykořisťovatelských tříd se nestarala o rozvoj kultury, velkou podporou musejní činnosti. V dnešním našem státním zřízení, v lidové demokracii, která jako druh diktatury proletariátu přebírá vedle funkcí ostatních i významnou funkci péče o kulturní rozvoj společnosti, přebírá starost o zabezpečení museí sám stát, který jim dává dosud nepředstavitelné možnosti rozvoje. Tato zásadní změna se musí přirozeně obrazit také v organizačních formách musejní práce. Tyto změny byly dole provedeny, takže v rozhodující většině byla již spolková základna musejní činnosti likvidována a musea převedena do přímé správy státu a lidové správy. Až do nedávné doby však tyto organizační změny nebyly provedeny ústředně, což mělo za následek značné zabrzdění rozvoje museí a dále to, že musea jako celek zaostala za bouřlivým rozvojem naší společnosti. Organizační forma Svazu museí jako faktického centra musejní práce není totiž v souladu se současným stavem vývoje společnosti a proto se musela, bez ohledu na mnohdy vynikající schopnosti svých funkcionářů stát brzdou dalšího rozvoje. A v odstranění tohoto protikladu tkví hluboký význam organizačních změn v ústředních orgánech.

Následkem toho, že Svaz museí není v dnešní formě v souladu s celkovou organizací naší společnosti, pak je — kromě jiného — že jeho sjezdy nemohou dát stoprocentní výsledky. Nejsou na nich oficiálně zastoupeny hlavní složky organizační struktury, t. j. národní výbory; jsou tu promíseni zástupci museí nejrůznějšího charakteru (speciálních, státních a krajských, okresních i místních), jejichž práce přináší problémy zcela odlišné. Proto lze od tohoto shromáždění těžko očekávat nějaké převratné výsledky. Proto se sjezdy mění v rekreační záležitost místo v pracovní shromáždění.

KNV Olomouc již loni doporučil ministerstvu, aby zjednało nápravu tím, že by péči o musea přeneslo důsledně na národní výbory, aby všechny otázky museí řešilo s národními výbory a přes ně. Po letošním sjezdu nemínil než své doporučení opakovat. Jsme přesvědčeni, že jen toto je správná cesta, kterou bude možno uskutečnit významná opatření, daná vládou a ministerstvem. KNV Olomouc bude i nadále v nových, lepších podmínkách plně podporovat rozvoj museí. Je však třeba, aby všechny národní výbory, především pak krajské, věnovaly musejnictví daleko větší pozornost a podpořily činitele ministerstva v jejich práci. Vyzýváme proto všechny krajské i okresní národní výbory, aby pochopily konečně funkci museí jakožto významného činitele vědecko-výzkumného a kulturně-osvětového a podle toho aby se o ně staraly. Naše zkušenosti ukazují, že tato péče se jim vyplatí, protože získají v museích jak důležitého činitele při práci na formování nového socialistického člověka, tak i platného pomocníka při řešení mnoha hospodářských úkolů, významného pomocníka při budování socialismu v naší vlasti.

Dr. Vladimír J o c h m a n, KNV Olomouc, IV. ref.

Ústav pro výzkum léčivých rostlin ve Velkých Losinách

Z Ústavu pro výzkum léčivých rostlin ve Vel. Losinách bylo letos opět školám dodáno množství semen i sazenic léčivých rostlin k dalšímu pěstování a sběru. Zásobeny byly především školy našeho kraje. V běžné agendě byla vyřízena spousta dotazů, týkajících se pěstování určitých druhů officinálních rostlin. V rámci kulturně-osvětové činnosti pronesli prof. dr. J. Kabelík a dr. B. Šula řadu populárních přednášek a instruktaží (v JZD, zemědělských kursech, pro zahrádkáře a j.), vesměs o léčivých rostlinách. Během vegetačního období navštívily ústav jak hromadné školní exkurse (m. j. zahradnická škola z Lednice na Mor.), tak i četní jednotlivci, zajímající se o léčivé rostliny.

Sortiment léčivých rostlin byl letos obohacen mnoha novými druhy, vypěstovanými ze semen, která dodaly cizozemské botanické zahrady. Jde o mnohé léčivé druhy, u nás dosud neužívané, jejichž vyhodnocení si vyžádá ovšem delší doby. Dobře se mimo jiné vyvíjejí semenáčky severoafrické okoličnaté rostliny pakmínu (*Ammi visnaga* LAM.); její semena obsahují t. zv. khellin, nově objevený lék proti angině pectoris.

V předchozích letech podařilo se Ústavu pro výzkum léčivých rostlin ve Vel. Losinách objevit důležitá antibiotika v konopí (zprávy o tom byly publikovány v odborném tisku). Letos byl úspěšně proveden pokus se zimní sadbou konopí. Je pravděpodobné, že se tím podaří zvýšit výtěžek cenných antibiotik této rostliny. Losinský ústav připravuje pro letošní výzkum další dvě

antibiotika, která v předběžných pokusech slibují cenné rozmnožení našeho léčebného podkladu.

Letos byl dále vyřešen problém pěstování některých tropických durmanů (*Datura L.*) o větším počtu alkaloidů než vykazují obvyklé, u nás rostoucí durmany, takže je bude možno pěstovati i v našich klimaticky mírnějších krajích.

Konečně dodal Losinský ústav a stále dodává, pokud zásoba stačí, pro výzkum vysokoškolským ústavům farmakologickým a chemickým žádoucí rostlinný materiál.

Závěrem nutno konstatovati, že služeb Ústavu pro výzkum léčivých rostlin ve Vel. Losinách není bohužel tak využíváno, jak by si to zaslouhoval právě ekonomicky i vědecky důležitý problém léčivých rostlin. Rovněž vybavení ústavu neodpovídá plně potřebám našeho farmakologického výzkumu a průmyslu. Měli bychom si i v tomto ohledu vzíti příklad ze Sovětského svazu, kde otázky léčivých rostlin jsou daleko více sledovány a kde se těmto problémům věnuje mnohem větší pozornost i více prostředků, než je tomu u nás. V ČSR máme sice několik málo stanic, zabývajících se též léčivými rostlinami, ovšem po stránce pěstitelské a zemědělské, ale jen jeden ústav v Praze-Zbraslavi, kde jsou léčivé rostliny studovány po stránce farmaceutické. Zaměření losinského ústavu není totožné ani se zmíněným pražským ústavem; snaží se řešit otázky převážně farmakologicko-klinické a je v tomto směru vlastně jediným ústavem v celé naší republice.

Prof. dr Jan Kabelík.

Podle § 9 statutu SLUKO byly v rámci stálého sboru odborných poradců a spolupracovníků SLUKO utvořeny oborné sekce při zemědělském a vojenském oddělení.

Zemědělská sekce stálého sboru odborných poradců a spolupracovníků

Pro jednotlivé dílčí obory v zemědělské sekci se přihlásili:

Agrární dějiny: prof. dr František Kutnar (Olomouc), doc. dr Ladislav Hosák (Olomouc), prof. František Dostál (Křenovice u Kojetína), dr Rudolf Janál (Strážnice).

Zemědělství všeobecně: prof. dr František Lom (Brno).

Produkce rostlinná: Ing. dr Antonín Mikšík (Olomouc).

Zemědělská fytopathologie: Ing. Jakub Pálásek (Olomouc).

Produkce živočišná: Ing. dr Jaroslav Kříženecký (Brno).

Produkce rybníkářská: Ing. dr Boris Kostomarov (Brno).

Včelařství: Jan Vylíčil (Čechovice).

Zemědělská statistika: dr A. Leporský (Brno).

Sídelní zeměpis: dr Zdeněk Láznicka (Brno).

Lidová architektura: Ing. Václav Capoušek (Olomouc).

Větrné mlýny: Antonín Souček (Skalička).

Stálý sbor odborných poradců a spolupracovníků vojenského oddělení

Pro jednotlivé dílčí obory vojenské sekce se přihlásili:

Válečné dějiny všeobecně: Karel Cramer (Olomouc).

Válečné dějiny: a) období napoleonských válek: F. I. Pražský-Slavkovský (Mníšek pod Brdy); b) období r. 1866: Bohuslav Peterka (Náchod).

Vyznamenání: Richard Růžicka (Olomouc).

V. Burian.

Krajské museum

Odbor věd přírodních

• *Geologické a paleontologické oddělení* (dr Vl. Strnad). V současné době probíhá průzkum v oblasti šumperského okresu společně se skupinou dr T. Kruti. — Referent se účastnil valného sjezdu Svazu českých museí v Brně ve dnech 6.—9. července 1953.

Soudr. Radomír Sládek, pracující v mineralogickém a petrografickém oddělení, účastnil se ve dnech 13.—25. července t. r. školení, pořádaného v Praze ministerstvem školství a osvěty pro musejní pracovníky.

• *Geografické oddělení* (dr J. Luner). Pracovalo na klimatickém vyhodnocení hranické lokality. Referent zpracoval čtyři odborné posudky pro plánovaná sídliště. — Na valném sjezdu Svazu českých museí v Brně jednal referent za SLUKO v sekci pro plánování musejní práce.

• *Botanické oddělení* (dr B. Šula). Spolu s ostatními delegovanými pracovníky ústavu účastnil se referent valného sjezdu Svazu českých museí v Brně. — Z oddělení vyšel návrh informativního a propagačního letáku ke sběru léčivých rostlin v měsících srpnu a září. — Účastníkům polytechnického přírodovědeckého kursu OPS v Šumperku podal referent geobotanický výklad při exkursi na Vys. Jeseník a do bližšího okolí Šumperka. — V rámci spolupráce s botanickou zahradou v Olomouci bylo pokračováno v určování rostlin, sběru semen a úpravě jmenovek. Při těchto pracích účinně pomáhal učitel Josef Hejný. — Referent vypracoval dva posudky se zhodnocením plánovaných sídlišť po stránce krajinářské a vegetačního krytu.

• *Zoologické oddělení* (dr Vl. Teyrovský). Referent se zúčastnil valného sjezdu Svazu českých museí v Brně ve dnech 6.—7. července. — V kursu, uspořádaném Okresním pedagogickým sborem v Šumperku pro odborné učitele středních škol šumperského okresu, přednášel a vedl exkurse ve dnech 9. a 10. července. — Za červencového průzkumu vodní fauny okresu Kojetín zaznamenal referent několik dalších pozoruhodných dokladů k pronikavému postupu a stále mocnějšímu uplatňování středozezemského faunistického prvku na území našeho státu, speciálně Olomouckého kraje.

Odbor věd o společnosti

• *Zemědělské oddělení* (V. Burian). Letní období je podle plánu věnováno především čištění a konservaci zemědělských strojů a nářadí. Konservační práce provádějí podle referentových pokynů externí pracovníci H. Hradil a A. Strnad.

• *Vojenské oddělení* (V. Burian) pracuje na katalogisaci sbírky zbraní.

• *Oddělení pro prehistorii* (dr J. Skutil) pokračovalo v inventarisaci podle plánu (viz předešlé číslo Zpráv SLUKO). Výstavě *O vzniku vesmíru, země a života*, uspořádané v Posádkovém domě v Olomouci, poskytlo oddělení vybraný materiál ze svých depositářů.

• *Oddělení pro dějiny dělnického hnutí* (A. Travěněc). Dnem 20. července t. r. byla ukončena výstava *Stalin—Gottwald*, kterou shlédlo celkem 3.821 návštěvníků. Celá expozice bude nyní přemístěna na dobu asi 6 týdnů do vojenského učiliště. V rámci výstavy byla na Sv. Kopečku u Olomouce uspo-

řádána druhá beseda o knize *Nás vychoval Stalin* a řídil ji opět ředitel SLUKO dr. J. Kanyza. — V současné době provádí referent inventarisaci a katalogisaci veškerého materiálu, vztahujícího se k dějinám dělnického hnutí v Olomouckém kraji.

- Při opravách věže renesančního zámku ve Velkých Losinách byla dne 2. července t. r. v její báni objevena cínová schránka s pamětními zápisy a předměty, vloženými do bány při opravách v letech 1705, 1746, 1777, 1825 a 1891. Pamětní zápisy obsahují data oprav, výčet soudobých událostí v Rakousku a v celé Evropě, ceny životních potřeb a rodopisná data žijících Žerotínů. Z různých předmětů (mince, náboženské obrázky, fotografie) je pozoruhodný zejména poutní obrázek s vyobrazením starého kostela v Dubu n. Mor., zrušeného v r. 1821. Ve věži, která je znova pokrývána šindelem, byl dále zjištěn hodinový cimbál z r. 1583, dílo olomouckého zvonaře Jiřího Hochpergera.

Nejstarší zápisy, poškozené vlhkem, musely býti v r. 1825 znovu přepsány a jejich originály uschovány v zámeckém archivu. Poslední uložení bylo tak bezpečné, že všechny předměty, rozmožené o zápis o opravě r. 1953 na ručním losinském papíře, bylo možno vrátiti opět na původní místo.

V. Burian.

Krajská galerie

V grafickém oddělení se pokračuje v katalogisaci exponátů staré i moderní grafiky. Tato práce bude dokončena v září, načež započne inventarisace. — Z depositářů v Purkrabské ulici byl soustředěn již všechen materiál do nových depositářů v budově KMO na nám. Republiky.

Výstavu kreseb a akvarelů Antonína Mánesa, která byla zahájena 11. července t. r. navštívilo do 27. července celkem 1.207 návštěvníků. Vzhledem k tomu, že o tuto výstavu je ve veřejnosti značný zájem, jedná se o její prodloužení.

Různé zprávy

- Při adaptačních pracích ve vnitřním nádvoří Krajského musea v Olomouci (býv. kláštera Exklarisek, zrušeného r. 1782) byly nalezeny v hloubce 2 m v jihovýchodním rohu při zřizování isolačního, 2,30 m širokého průkopu zbytky dvou vedle sebe ležících koster a jednotlivé lebeční kosti nejméně dvou jiných individuí. Nález byl odkryt pod 1 m hlubokou odpadovou jamou z minulého století; vrchní část této jámy sloužila za vápennou jámu a ještě před několika lety za odpadliště (německá vojenská helma). Zachovalejší kostra, ležící na znaku SZ směrem, byla těsně na pískové vrstvě, silné 0,75 m. Další podloží tvoří rozkládající se horní vrstvy skály, která na některých jiných místech v průkopu nádvoří vystupuje mnohem výše. Zdá se, že v rohu budovy bylo zřízeno masivní opěrné polokruhové zdívo, jež přilehalo volně na obě zdi klášterní budovy a přes něj vedlo odvodňující potrubí. Hluboko prosakující voda z tohoto potrubí značně kostry poškodila.

Zcela v rohu, těsně na rozhraní humusovito-písčité vrstvy byl zbytek halštatského ohniště s několika atypickými a jedním grafitovaným střepem, několika nezřetelnými úštěpy zvířecích kostí a kamenným otloukačem, které byly prosakující vodou rovněž značně provlhle. V pokračující části průkopu byly i dále četné střepy středověké silnostěnné keramiky hlavně se zesílenými okraji a jednoduchým obvyklým dekorem, jak jsou známy a běžny i z jiných míst v Olomouci. Když 23. 3. 1772 olomoucký magistrát dával svolení k přestavbě nového kostela v klášteře sv. Kláry, uvedl mezi stavebními instrukcemi, že nebude hýbáno kostrami, které jsou tam již přes 500 let pochovány (městský archiv, sbírka Dudíkova 12/III); ale již r. 1785 byly vyprazdňovány kostelní hrobky, v nichž leželo 32 mrtvol nedávno teprve pohřbených. Není tedy vyloučeno, že nalezené kostry (lebka jedné kostry je neobyčejně gracilní a femur této kostry s exostosou odpovídá osobě asi 160 cm

vysoké) pocházejí z tohoto období kostelních staveb V. Bedy, kde byly sekundárně pohřbeny nebo pohozyeny bez jakýchkoli milodarů.

Při dalším uvolňování průkopu byly odhaleny zbytky dvojího zdiva, jehož funkci a stáří vzhledem k celé stavbě a historii býv. kláštera, založeného v polovině XIII. stol., bude nutno teprve blíže zjistiti.

Dr Josef Skutil.

• V Litovli, na staveništi č. 55 na rohu Masarykovy a Legionářské ulice jsou prováděny přestavby. Při bourání starého domu a vykopávce nového staveniště byly podle výpovědi vedoucího stavitele a dělníků nalezeny (při stavbě zadního, dnes již stojícího traktu) zbytky dřevěného mostu(?) a to směru východo-západního, za hradbami v těsném sousedství Uničovské brány. V přední části traktu byly zbytky vrchních klad dřevěných čtvercových konstrukcí a to pod niveau starých sklepů. Pro zavodněný terén nebylo možno blíže situaci ohledati.

Na staveništi byla získána silnostěnná středověká keramika se zesílenými okraji, kachle se sv. Jiřím a se znakem vlašským (XV. stol.), několik rezivělých železných předmětů, nehojná fauna (koza, vepř) a byly prý nalezeny i dvě mince, které se však ztratily.

Z malého odkrytého prostoru nelze si učiniti na první pohled dost dobrou a správnou představu o funkci dřevěných konstrukcí, jejímuž celkovému odhalení bude brániti tempo stavební práce, která nemůže býti zastavena.

Potřebné informace podali vedoucí stavitel arch. L. Volný, učitel Vilím a prof. K. Sedláček.

Dr Josef Skutil.